

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

גליון 17 |

פרשת בא תשפ"א

שבוע של חיים

מתורתו בנושא השבוע

פרשת בא

מה העבודה הזאת לכם

הרב המפורסם הקדוש ר' שלמה קארלינער זצוק"ל, אמר על פסוק "שוחה עמוקה פי זרות", היינו מי שעושה הפה זר ומתועב, ואפילו מי שהוא אינו רשע ח"ו, רק שהוא מרוחק מעבודה והיא זר אצלו, נקרא גם כן רשע. וכמאמר בעל מסדר ההגדה, רשע מהו אומר מה העבודה הזאת לכם, היינו שאפילו הוא מרוחק מעבודה ואין לבו שלם בעבודת השי"ת ביראה ואהבה זהו ג"כ רשע, ה' יצילנו (בית אהרן)

ואמרתם זבח פסח הוא לה'

בשם הרב הקדוש ר' שלמה קארלינער זצ"ל, ואמרתם זבח פסח הוא לה', היינו כשאתם רוצים לזבוח את היצר הרע פס"ח הוא לה', פ"י אזי תפסחו ותקפצו אל ה'.

(שם ברמזי ר"ח ניסן)

שוכבי"ם

גלגול שלג כיצד?

אז ס"א קומט צום עסין און מיא איז זיך מקרר פון תאות אכילה, ווערט דאס גירעכינט גלגול שלג. (כאשר בא לאכול, ומקרר את עצמו מתאוות האכילה, נחשב הדבר לגלגול שלג).

(בית אהרן קמו, א)

עצה לחיים

המלכת ה' ע"י דיבור

למוליק עמו במדבר (תהלים קלו, טז). א איד קען אויף זיך ממליך זיין ה' יתברך פון דעם דיבור. (יהודי יכול להמליך על עצמו את ה' יתברך ע"י הדיבור).

(קובץ דיבורים כתי")

מסכת חיים

תולדות חיינו (ז)

לא הנית ניצוץ אחד

אף רבו הגדול הפליג בשבח של רבינו שלמה קארלינער וחיידד ההבדל בין דרכיהם, היה זה כאשר התפללו יחדיו ביום הכפורים. רבי אהרן שהיה בעל תפלה נפלא, בעל קול ערב, כובש לבבות, עבר לפני התיבה בתפלות כל נדרי ומוסף, ורבינו הקדוש מקארלין התפלל לפני התיבה תפלת שחרית.

לאחר היום הקדוש, שאל רבי אהרן לאדם אחד, מה אומר אתה על הבעל שחרית שלנו? השיבו: הבעל שחרית, היה לא רע, אך הבעל מוסף היה מיוחד במינו! ענהו רבי אהרן: אינך מבין, אני התפללתי כבעל תפלה המוני, אחר תפילתי הוצרכתי לנוח, רבי שלמה אחר התפלה עמד לומר תהלים, וכשהגיע לפסוק "ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ" לא הניח ניצוץ קדוש אחד שלא העלהו. (ע"פ "כתבי קודש").

בעיני קדשם

ומאיך היו עוד הרבה דברים משותפים וקווי דמיון בין עבודתם הקדושה, וכפי המסופר בכתבי הר"י שו"ב (עמוד רפ"ח אות י"ט), אמרו עליו על ר"ש קארלינער שהי יכול להביט על איש אין אים פארברענען מיט דיא אויגין (ולשורפו במבט עיניו) וכן הרב רבי אהרן מקארלין האט דורך גישטאכין מיט די אויגין [היה חודר ע"י עיניו הקדושות].

האברך יעבור אותו

בכתבי הר"י שו"ב אף מסופר (עמוד רע"ז אות כ"א) על גודל השפעתו של רבינו זי"ע אל מול גודל השפעתו של מרן הר"א הגדול זי"ע. פעם היתה בקארלין אסיפה של המתנגדים לחסידות, אליה נקרא הר"א הגדול זי"ע, והוא הביא אתו גם האברך ר' שלמה מקארלין. בתוך הדברים אמר אחד מהנאספים זה האברך וועט איהם נאך איבער גיין (האברך הזה עוד יעבור אותו) כשיצא אמר רבי אהרן הגדול: כל מה שדברו הוא שקר רק דבר א' אמת אמרו, במה שאמרו שאתה עוד תעבור אותי זה אכן אמת, וכן ה'.

כת הקארלינים

גם ראשי המתנגדים כרכו בכל עת את שמו של רבינו שלמה מקארלין יחד עם רבו הרה"ק רבי אהרן הגדול זי"ע, וכפי שגם כותב ר' אביגדור מפינסק בשנת תק"ס: " ...הרב בן חיים ושאר אנשים קוראים לבן ברוך והמתחברים א"ע אליו בשם קארלינער מפני שלאחר מות שני המחברים הנ"ל היינו בעש"ט ור' בער ממעזריטש היו בקי קארלין גוברני מינסק (ר' אהרן ור' שלמה, הראשונים אשר הלכו בעקבותיהם)...".

וכך גם מופיעים החסידים בשם 'כת הקרלינאים' ברישומי של המושל הצבאי של ליטא מיכאל גולינישצב - קוטחוב שכותב ביום ח' אב שנת תק"ס: "ראשית התייסדות הכת הזאת היתה כפי שקובעים בין שנות 1760-1765 (דהיינו בין שנות תק"כ לתקכ"ה) בפודוליא בעיר מעזריבוז, מקום מגורי רבי ישראל. אחרי מותו הלכו ויסדו להם אחדים מתלמידיו בית מדרשם בקארלין פרוור פינסק, פלך מינסק, ובגלל זה נקראים בני הכת הזאת קארלינים, בפלך מינסק הם נקראים גם קיטייבים, מפני שגדולי החכמים שבהם אינם לובשים שום מלבוש שלא נארג ממסוה פשתן ועל פי רוב עשויים בגדיהם מטאון הבא מארץ קיטיי (סין)...".

הרבה דרכים

אמנם דרכיהם בהפצת החסידות היתה שונה, ושניהם לדבר נתכונו לקרב נשמות ישראל לאביהם שבשמים, כי בעוד עבודתו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע בהפצת החסידות, שהיה מסתובב בין כל העירות והיה מקרב נשמות ישראל לאביהם שבשמים ובכל מקום שמצא נשמות גדולות היה מקרבם אל המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע, וכן היה מסתובב בכל העירות לתקן מה שצריך תיקון, ולהוכיח את האנשים. ברם דרכו של רבי שלמה קארלינער היה בעבודתו הקדוש במקום שהיה ומכח עבודתו קירב הרבה לדרך החסידות, וכל אחד בדרכו שלו אם ע"י תשובה, ואם ע"י עבודה, כל אחד לפי מצבו.

מקום ציון הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין בעיירה בקארלין

התמונה באדיבות אהלי צדיקים

סיפור בחיים חיותו

על נכלאותיו בחיים חיותו, ועל ציונו הקדוש ש"כשעומדים על הציון הוא ממש כמו בחיים חיותו" (הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע א')

אני ומרדכי'לי שלי

שני השרפים בבחינת "מקבלין דין מן דין" פעם כאשר הקארלינער הקדוש ותלמידו רבי מרדכי התפללו יחד, והיה רבינו הקדוש מתפלל בחדר מיוחד לעצמו, כשהגיעו לפסוק 'על שחל ופתן תדרוך, תרמוס כפיר ותנין', רקע רבי מרדכי ברגליו, וצעק: "תדרוך", יצא רבינו מחדרו ורץ לעומתו לסייעו, רקע אף הוא ברגליו בזעקו: "תרמוס", וכך עמדו כשעה ומחצה, זה צועק: "תדרוך" זה עונה כנגדו: "תרמוס"... וראו כולם בחוש שאינם שרויים בזה העולם. לאחר מכן מצאו במקום טיפות דם שנטפו מגרוגם...

ועל חיבת התלמיד וחיבתו הגדולה בעיני רבנו הקדוש מסופרת העובדה הבאה: בשולחן של רבינו הקדוש מקארלין זי"ע, נהגו לאכול כל שני חסידים מקערה אחת. לכל אחד היתה חזקה על מקומו וקערתו המשותפת, את המקומות בשולחן הטהור היו משכירים תמורת שקלי צדקה לארץ הקדוש אשר רבנו היה מפליג בשבחם. שותפו ושכנו של הרה"ק מלעכוויטש היה הרה"ק רבי יואל טשאפאר זצ"ל, והוא אשר זכה לאכול אתו יחדיו מתוך קערה אחת.

פעם בהזדמנות שכזאת, פתח לפתע רבינו הקדוש וירמוח אומר: "מרדכי'לי שלי, אין בו אבר שלא קידשו בלתי לה' לבדו". ויהי אך יצא הדבר מפי רבנו, הסיק רבי יואל והבין את כוונתו הקדושה, וימהר להוציא את חלקו מתוך הקערה המשותפת עם הלעכוויטשעה. וכך אחז ואכל את המאכל בידי, לרוב היראה שאחזה בו מהמשך האכילה בצוותא עם מי שהרבי הקדוש מליץ עליו מליץ כה נשגבים. הבחין הרבי וראה לשביעות רצונו כי הריי טשאפאר הבין כהוגן את אשר מוטל עליו, ונמ כלפיו בלשון רוסית: "מאייעש שצאצא" כלומר: יש לך מזל... [בפולנית 'מאייעש' = יש לך, 'שצאצא' = מזל]

(ע"פ 'מעשי אבות', 'כתבי הריי שו"ב', 'תורת אבות'; 'שמע שלמה')

מגדולי תלמידיו של רבנו הקדוש מקארלין היה הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זי"ע אשר יומא הדילולא דיליה יחול ביום י"ג בשבט (שנת תק"ע). מים רבים לא יוכלו לתאר את האהבה העזה ששררה ופרכתה בין הני תרי קדושי עליון, הרב והתלמיד שהיו מקושרים בעבותות של זהב, והיה אומן את מרדכי היהודי וישאווה רבנו כאשר ישא האומן את היונק, גילה לו טפח מצפונות חכמתו ופתח בפניו את מעיינות יראתו וחימומו באשו הלוהטת, ויחדיו היו תמים בעבודת השלמות מתוך יראה עילאה כמסופר גדולות ונפלאות. משל למה הדבר דומה העיד כלפיו הרבי הגדול: "אני ומרדכי'לי שלי, כמונו כשני אנשים המנסרים בצוותא עצים עבים. אני עומד למעלה והוא עומד למטה, וכך אנו מנסרים...", אמנם, הדגיש שוב הרבי את רום מעמד חלקו של התלמיד והמשקי: "טעות לחשוב שהמלאכה קלה יותר לאיש העומד למטה, אדרבא, מלאכתו קשה יותר, מאחר שצריך לכוון הנסור שיהא תואם וישר, וכמו כן הכרח להזהר מן הנסורת, שלא תכנס לתוך העינים, וד"ל". בסוד קדושים מי יעמוד ויבן, אולם אילין מיליא דנפקן מפום ממלל ברבבן - הם הדברים שיצאו מפה מדבר גדולות, כפי המובא בספה"ק תורת אבות (עמ' רע"ד).

ואילו התלמיד הגדול באחת מהתבטאויותיו המעריצות כלפי רבו ומאירו, בחר במטבע לשון זו: "הצדיקים כינו את רבי הקדוש רבינו שלמה 'בעל-שם קטן'. אני אומר שהוא היה 'בעל-שם גדול', בעל-שם בשלימות, ממני לא הסתיר מאומה, הכל גילה לי". ויש בסיפא של דברים אלו, כפי שהעידם משמו תלמידו של הלעכוויטשער -הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע- כדי לגלות ולשפוך אור אל עוצם התקשרותם האיתנה.

תיאורים נשגבים מבינת אנוש סופרו על עבודת התפילה היוקדת שליטה מבין

זרעו בחיים

מדור זכרון לצאצאי רבינו זי"ע

זוועהיל / ט'

המשך צאצאי הרה"ק רבי משה אליקים בריעה מזעליחוב (-בהה"ק רי"ש מזעליחוב בהה"ק רי"מ מזוועהיל חתן הרה"ק רי"ח מלאדמיר חתן רבינו הקדוש מקארלין).

ג'. הרבנית הצדקנית מרת חיה שרה ע"ה. אשת אדמו"ר הרה"ק רבי גרשון רויטבלאט משעלדץ זי"ע. הרה"ק רבי גרשון רויטבלאט זצ"ל נולד בערך בשנת תרי"א, לאביו הגה"ק המפורסם רבי צבי אבי"ד מעריטשקא שבפלך וואהלין וחתן הרי"מ מזוועהיל, [ועל ידו היה אף הוא נכד רבינו הקדוש מקארלין], ונקרא ע"ש זקנו אבי אביו הגה"ק רבי גרשון מוי"צ בטשרנאבל זצ"ל.

בנעוריו התנכר נער כי לגדולות נוצר, ולאילנא רברבא יתעביד. בהגיעו לגיל מצוות - י"ג, נשא את הרבנית שגם היא היתה כבת י"ב. והתגורר על שולחן חותנו בזעליחוב. התאבק ונסע להסתופף בצל הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע שחיבבו והתבטא עליו כי הוא קדוש מרחם אמו. היה צדיק אמת ועובד ה' נפלא ועם זאת נחבא מאד אל הכלים.

בשמחת תורה תרס"ב והוא בחצה"ק טשארטקוב, הרגיש בנפשו כי דבר אירע למשפחתו, נצר הדבר בליבו ותיקף עם צאת החג ביקש להיכנס לברכת פרידה מרבו מטשארטקוב, אמנם הרבי דחהו ביום נוסף, ולמחרת כאשר נכנס לקו"פ, ציזה הרה"ק לנעול הדלת אחריו, ובפנים נשאר גמ עשרה יושבים זקנים וחסידים מופלגים, ניגש אל רבו ואמר כי מרגיש הוא שניטלה ממנו פרנסתו ל"ע. ענה הרה"ק: "אם כן לוקחים פתקאות", וכונתו היתה שיתמנה לרבי. כאשר שמע דברים אלו ביקש לרוב ענותנותו לעזוב את החדר, אמנם כיון שהדלת היתה סגורה, הוכרח להשאר שם, ואז צוה עליו הרה"ק מטשארטקוב לשבת והעשרה יושבים הגישו לו פתקאות במעמד רבם הקדוש. אחר הוברר שביום שמחת תורה ההוא אחרי ההקפות נפטר חותנו הרה"ק מזעליחוב זצ"ל, אשר על שולחנו הי' סמוך ועל ידי העדרו נשאר בלי פרנסה. ולפלא ששניהם הרגישו בזה ממרחק רב. מני אז נהרו אליו הרבה חסידים ליהנות ממנו עצה ותושיה ולהתחמם לאור קדושתו ועוד באותה שנה התיישב בעיר שעלדץ שם בנה את חצרו הגדול ועל שמה נקרא לדורות. רוב אנשי העיר היו מהמתנגדים ולא התלהבו לבואו, הקשו עליו להשיג בית דירה והועידו עבורו אך דירה ששלטו בה שדים וחיצונים ואיש לא העז לדרוך כף רגלו במקום, ובתולדותיו מסופר באריכות האיך סילקם ממוקום ואחר הפך למקום של חסידים ולתל תלפיות עבור רבים כאשר הרעף על חסידיו טללי תחי וחיוק ונשא אותם באמונה. נסתלק לי' תשרי אדר"ח מרחשוון תרע"ז בגיל ס"ו. נטמן באוהל מיוחד בביה"ח בשעלדץ.

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

ציון הרה"ק ר' מרדכי מלעכוויטש זי"ע, בעיירה טטאלין בבלארוס התמונה באדיבות אח"י צדיקים

מכובדים להיות אצלם אב"ד על שלש שנים, וקבלונו קייק לאדמיר עוד על ארבעה שנים נוסף על שלש שנים הראשונים. וכאשר בעז"ה נתעוררתי אז כאיש אשר יעור משנתו לחדש את כל אשר התעוררו קמאי דקמאי כל גאוני ארץ בדבר הרבנות, שלא לקנות הרבנות מהשר העיר, כאשר נעשה מאז ומקדם בימים ההם בימי כה"ג בבית שני, ע"כ עשו חרמות ושמירות גדולות ונדוים וקללות וסייגים וגזירות וקנסות חכמי הדור על הדבר הזה, אכן כמו פרץ על פרץ רבים בחרמות ההוא עד שהיה בעיני ע"ה כשחוק והיתה, ואני בעיני בקי"ק לאדמיר עם ראשים מנהגים ועם אלופים ראשי הגליל ההוא עשינו גדר וקיימנו כל דברי הראשונים, ועוד הוספנו כי הראשונים עשו רק

על הקונים הרבנות, ואנכי צרפתי אלי את המנהיגים האמורים והוספנו כל הגדרים אף על המקבלים אותן הרבנים. מפני זה גרמתי לי אויבי שקר לשוא ותוהו עד שעשו לי שטנה רבה ועם כל זאת לא נסגתי אחור בעז"ה...

ראשונה מארבע קהילות גדולות שבמדינות וואהלין

כאמור בגליון הקודם עשה רבינו בעל התוספת יום טוב, כעשור שנים בקי"ק לודמיר. חלק נכבד מקורות מעשיו בעיר זו וציוני דרך מרכזיים שבה, נזכרים במגילת איבה שבה מגולל ארוכות את כל אשר קרהו. את אשר נגזר עליו ואת הצלתו ופדות נפשו מיד צר ואיב.

לאחר פרשת מאסרו ושחרורו עבר לפולין וישב בלובלין, בריסק, נמירוב, ובלודמיר שבה כיהן כעשור. על תחילת רבנותו בלודמיר ועל מעשיו בה כותב רבינו במגילה בזה הלשון:

בר"ח אייר שצ"ד לפ"ק בא אלי איש יהודי שליח מקי"ק לאדמיר ראשונה מארבע קהילות גדולות שבמדינות וואהלין להיות להם לאב"ד ורי"מ על שלש שנים, ובאתי אליהם בסוף חודש אייר ונתקבלתי מהם בכבוד גדול. ובר"ח מרחשוון שצ"ה לפ"ק שלחו אלי ראשים ומנהיגים דקי"ק פערמיסלא שני אנשים

רוצה לקבל את העלון במייל?

שלח הודעה ל-

A023011122@gmail.com

המעוניין לקחת חלק בהפצת העלון

מוזמן להתקשר

לקו לודמיר 02-30-111-22 שלווחה 8

הנדיב החפץ בעילום שמו

מעיר לונדון יצ"ו

לזכותו ולזכות משפחתו,

ושיצליח בכל מעשיו

לזכות עידן ישראל בן טרו אסתר

איריס בת סוליקה

וכל יוצאי חלציהם וכל הנלווים אליהם

להצלחתם, ברוב נחת ושלחה